

Hälso- och sjukvård i det civila försvaret – underlag till försvarspolitisk inriktning (SOU 2020:23)

Inledande kommentarer

E-hälsomyndigheten tillstyrker utredningens bedömningar och förslag samt ser fram emot slutbetänkandet med den genomgripande analysen avseende hälso- och sjukvårdens samlade beredskap.

I övrigt vill E-hälsomyndigheten lämna följande synpunkter på delbetänkandet.

5.5.3 Informations- och kommunikationsteknologi samt AI behöver vara robust

E-hälsomyndigheten ställer sig bakom utredningens slutsatser att informations- och kommunikationsteknologi behöver vara robust. Myndigheten noterar emellertid att utredningen endast i begränsad utsträckning berör den digitala utvecklingen.

E-hälsomyndigheten vill ytterligare betona att det är väsentligt att motsvarande funktioner upprätthålls även under en kris- eller krigssituation. Systemen är kritiska såväl ur ett verksamhetsperspektiv som ur ett medicinskt perspektiv. Det handlar om skydd för såväl hård- som mjukvara där även person- och organisationsskydd behöver beaktas. Myndigheten bedömer att det är av stor vikt att det är tydligt vad och vilka av de elektroniska informations- och kommunikationsverktygen som är del av den kritiska nationella infrastrukturen och ska klassas som skyddsvärda.

8.6 Ett sammanhållet system för lagerhållning av läkemedel och sjukvårdsmaterial

E-hälsomyndigheten ansvarar för att föra statistik över de läkemedel som säljs i Sverige. Denna statistik utgör en del av uppföljningen av läkemedelsförsörjningen. Under den pågående covid-19 pandemin har det blivit tydligt att läkemedelsstatistiken för rekvisitioner behöver utvecklas för att hälso- och sjukvården tillsammans med ansvariga myndigheter ska kunna utföra sina uppdrag även under en krissituation. Som exempel kan nämnas avsaknad av möjlighet att i statistiken kunna urskilja vilka humanläkemedel som är rekviderade för human- respektive djurvård.

E-hälsomyndigheten vill därför skicka med synpunkten att den fortsatta utredningen, kring hälso- och sjukvården i det civila försvaret, bör beakta att strukturen på försäljningsstatistik av rekvisitioner behöver utvecklas för att kunna vara ett ändamålsenligt stöd vid beredskapsarbetet kring läkemedelsförsörjningen.

Effektivare resursutnyttjande

När det gäller läkemedel och sjukvårdsmaterial har ”*effektivare resursutnyttjande av de förnödenheter vi har tillgång till*” av utredningen identifierats som ett av tre huvudteman för hälso- och sjukvårdens försörjningsberedskap. E-hälsomyndigheten vill i det sammanhanget framhålla att det i dagsläget inte är tillåtet att bryta läkemedelsförpackningar utan att resterande läkemedel i förpackningen kasseras. Detta förfarande krävs då ordinerad förpackningsstorlek inte går att beställa pga. restsituation eller då kund inte kan vänta. Resultatet blir att läkemedel kasseras istället för att tillvaratas.

Med bakgrund av ovanstående anser E-hälsomyndigheten att regleringen kring att bryta läkemedelsförpackning vid expediering på apotek bör utredas närmare. Detta är särskilt aktuellt i en kris eller krigssituation då risken för en restsituation för läkemedel är överhängande.

I detta ärende har generaldirektör Janna Valik beslutat. Utredare Fredrik Lundh har varit föredragande.

I den slutliga handläggningen har också farmaceutisk utredare Ann-Sofie Gustafsson, farmaceutisk utredare Kristine Thorell, och säkerhetsskyddschef Stephen Dorch deltagit.

Janna Valik
generaldirektör

Fredrik Lundh
utredare